

PROCESOR

(zkratka CPU = Central Processor Unit)

Nejdůležitější část počítače, která řídí činnost všech zařízení v počítači, **právě proto se také označuje jako „mozek počítače“**. Samotný procesor se skládá z řadiče (řídící jednotky), který zajišťuje součinnost jednotlivých částí procesoru, dále pak ze sady registrů pro uchování operandů a mezivýsledků. V každém procesoru je přítomna také aritmeticko logická jednotka (ALU), která provádí s daty aritmetické a logické operace. Dále je v dnešních procesorech osazen koprocesor (FPU) pro vykonávání operací s desetinnými čísly.

Výkon procesoru

Nejčastěji používaným vyjádřením rychlosti **procesoru je taktovací frekvence procesoru, která se udává v jednotkách gigahertz (GHz). V jednom taktu je provedena v procesoru minimálně jedna operace (výpočet)**. Některé především specializované procesory na určitou činnost dokáží provést v jednom taktu i několik operací, čímž výrazně roste výkon celého procesoru. **Dnešní procesory v osobních počítačích mají takt 2 – 4 GHz. V mobilních zařízeních pak 1GHz – 2GHz.**

Rychlost procesoru ovlivňuje též přítomnost procesorové cache (čteme keš) o velikosti řádově v jednotkách MB, která urychluje přístupy do operační paměti typu RAM. Pokud cache není přítomna, musí procesor při čtení nebo zápisu do paměti čekat na dokončení této operace, což je typicky několik taktů sběrnice, která paměť spojuje s procesorem. Rychlost této sběrnice je typicky nižší, než takt procesoru a proto je toto zdržení velmi významné.

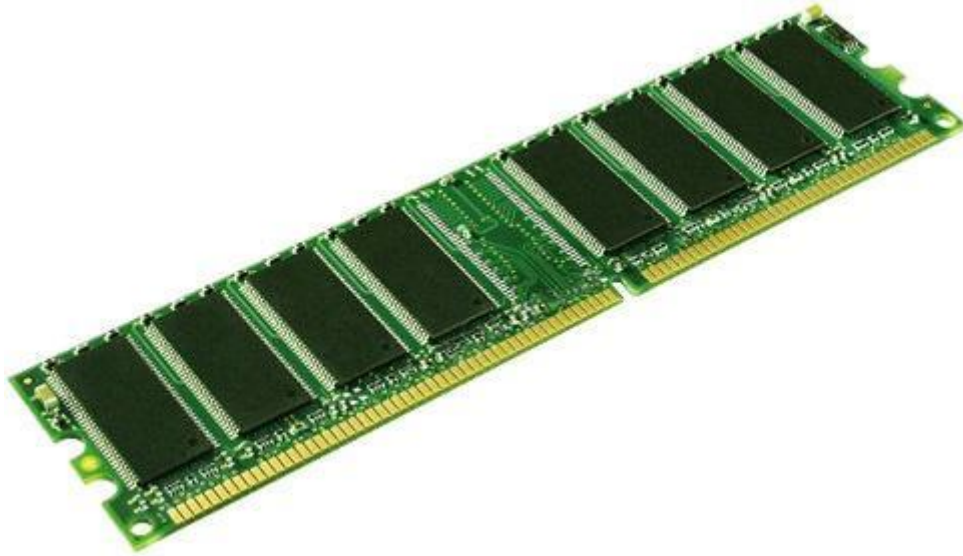
Dále udáváme kolika bitové procesory jsou. Počet bitů udává, s jak velkými čísly umí procesor počítat v jednom kroku. Počítání s většími čísly si pak procesor musí rozdělit do několika podkroků, což opět zdržuje. Např. 16bitový procesor umí počítat s čísly od 0 do 65535. **Dnes používáme běžně 64bitové procesory.**

Dalším významným krokem k navýšení výkonu bylo navýšení počtu jader tj.zjednodušeně **počtu procesorů v jednom čipu. Logicky čím více jader, tím vyšší výkon celého procesoru. Dnes se běžně v osobních počítačích setkáváme s dvou nebo čtyř jádrovými procesory.**

Mezi nejvýznamnější výrobce procesorů pro osobní počítače patří firmy Intel a AMD.

PAMĚŤ RAM

(RAM= Read Access Memory)

Paměť RAM slouží k dočasnému uchování informací za běhu počítače. RAM je oproti pevnému disku několikanásobně rychlejší a počítač tak při průběžném ukládání dat do RAM zvyšuje svůj výkon. Nedostatek paměti RAM degraduje výkon CPU a potažmo tak celého PC!

Po vypnutí PC paměť RAM ztrácí na rozdíl od pevného disku svůj obsah. Dnešní PC má velikost paměti RAM v rozsahu 1GB – 4GB. Mobilní „chytré telefony“ mají RAM menší, při výběru dbejte na to, aby byla RAM alespoň 1GB.

Pevný disk – Hard disk

(běžně se používá zkratka HDD)

Jedná se o zařízení sloužící k uložení dat (informací) přímo v počítači. Po vypnutí PC si HDD data pamatuje a po opětovné spuštění jsou uložená data opět k dispozici. Velikost dnešních HDD se pohybuje řádově od 500GB – 1TB.

Oproti RAM je pevný disk mnohonásobně pomalejší. Teoreticky dosáhne rychlost čtení dat z disku do počítače až 80MB/s.

Data se ukládají na tzv. plotny za použití elektromagnetického zápisu. Čtení a zápis dat na magnetickou vrstvu zajišťuje čtecí a zápisová hlava. **Celý mechanismus je velmi citlivý a při nadměrných otřesech nebo pádu disku na zem, může dojít k nevratnému poškození disku a ztrátě na něm uložených informací.**

Dnešní konkurencí pevných disků jsou tzv. SSD disky a Flash disky, které jsou při čtení a zápisu mnohonásobně rychlejší (i více jak 10x), neobsahují mechanické části (nejsou tedy náchylné na poškození), ale jejich cena je oproti běžným diskům podstatně vyšší.